

Pct 4267

KÖZZÉTÉTELI PÉLDÁNY

03701

72.370/SM

KIVONAT

Hosszan tartó hatóanyag-kibocsátású fluvoxamin tartalmú
gyógyászati készítmény

~~Novartis AG., Basel CH~~

Feltalálók: SHAH Rajen,

Voorhees, NJ, US

PATEL Arun,

Succasunna, NJ, US

SANDRY Roy T,

Hopatcong, NJ, US

A bejelentés napja: 1999.10.12.

A bejelentés száma: PCT/EP99/07627

Elsőbbsége: 1998.10.14. (US 09/172,491)

~~A nemzetközi közzététel száma: WO 00/21525~~

A jelen találmány szilárd, hosszan tartó hatóanyag-kibocsátású, orális dózis formára hozott gyógyászati készítményekre vonatkozik, melyek valamely, gyógy-
szerhatóanyag fluvoxamin tartalmú, továbbá
hidroxi-propil-metil-cellulózt és valamely nem ionos, hidrofil polimert tartalmaz a
következők közül választva: hidroxietil-cellulóz 90,000 - 1,300,000 átlagos mole-
kulatömeeggel, hidroxipropil-cellulóz 370,000-1,500,000 átlagos molekulatöme-
ggel, és poli(etilén-oxid) 100,000-500,000 átlagos molekulatömeggel.

Jelölési képlet:
Dr. János Katal

72.370/SM

35701

S.B.G. & K.
Nemzetközi
Szabadalmi Iroda
H-1062 Budapest, Andrásy út 113.
Telefon: 34-24-950, Fax: 34-24-323

KÖZZÉTÉTELI PÉLDÁNY

Novartis AG. kérésére

Hosszan tartó hatóanyagkibocsátású gyógyászati készítmény és eljárás a gyógy-
szer hatóanyag kibocsátására

Novartis AG., Basel CH

Feltalálók: SHAH Rajen,

Voorhees, NJ, US

PATEL Arun,

Succasunna, NJ, US

SANDRY Roy T,

Hopatcong, NJ, US

A bejelentés napja: 1999.10.12.

A bejelentés száma: PCT/EP99/07627

Elsőbbsége: 1998.10.14. (US 09/172,491)

A nemzetközi közzététel száma: WO 00/21525

A jelen találmány gyógyászati készítmények hosszan tartó hatóanyag-
kibocsátású orális dózis formáira vonatkozik.

A gyógyászati készítmények szokásos, hosszan tartó hatóanyag-
kibocsátású orális dózis formáit több okból is alkalmazzák. Az ilyen készítmények
hosszabb időn át adják le a gyógyszer hatóanyagot, mint a nem elhúzódó ható-
anyag-kibocsátású vagy az azonnali hatóanyag leadású készítmények, melyek
esetében a készítmény lenyelését követő, rövid időn belül az összes gyógyszer
hatóanyag leadása megtörténik. Minthogy az azonnali hatóanyag-kibocsátás kö-
vetkeztében a beteg szervezetében a hatóanyag csúcskoncentrációja után a
koncentráció a gyógyászatiilag hatásos szint alá csökken, a nem elhúzódó hatású
készítményeket jellemzően napi többszöri dózisban kell beadni. A szokásos

hosszan tartó hatóanyag-kibocsátású készítmények tehát előnyösebbek a nem elhúzódo hatóanyag-kibocsátású készítményeknél, hiszen adott idő alatt (pl. napi egyszeri dózis a többszöri helyett) kevesebbszer kell a gyógyszert beadni, amit a beteg jobban visel, s emellett a vérben a hatóanyag koncentráció hosszú időn át állandóbb szinten marad.

Bár a hosszantartó hatóanyag-kibocsátású készítmények esetében a szükséges hatóanyag dózist jellemzően egyszerre lehet beadni egy kívánt időszakra, pl. lehetséges a napi egyszeri dózis, mimellett az ilyen készítmények a hatóanyag szignifikáns mennyiségét a kelleténél korábban adhatják le. A gyógyszer hatóanyag ilyen korai kibocsátása vagy annak „kitörése” több szempontból is csökkentheti az eljuttatni kívánt hatóanyag terápiás összhatását. Ilyen probléma adódhat, ha az a szerv, melyhez a hatóanyag el kell jutnia, konstans sebességgel dolgozza fel a hatóanyagot. A korai kibocsátás eredményeként a hatóanyag főlöslégben van ahhoz képest, amit a szerv képes egy adott idő alatt feldolgozni, vagyis a szervet elárasztja a hatóanyag. Emiatt a hatóanyag nagyja feldolgozás nélkül hagyhatja el a szervet és lényegében elvész az alkalmazó szervezete számára, ahol nem fejt ki terápiás hatást.

Az 5,376,383 számú amerikai egyesült államokbeli szabadalmi leírás 8. példája olyan gyógyszer-beadásra alkalmas mátrix-ot ismertet, mely gyógyszer hatóanyagként lovasztatint tartalmaz, tartalmaz továbbá egy hidroxipropilcellulózt (KLUCEL® LF) és egy hidroxipropilmetilcellulózt (METHOCEL® K15M). A gyártó szerint a KLUCEL® LF molekula tömege kb. 95000. Ilyen kis molekulatömeg esetén azonban a KLUCEL® LF-ről nem tudni, hogy bármilyen hatással volna a gyógyszer beadásra szolgáló mátrix hatóanyag-leadás módjára.

A '383 számú szabadalmi leírás hallgat arról, hogy röviddel a beadás után milyen a hatóanyag leadás sebessége.

Kívánatos volna egy olyan készítmény, amely a szokásos hosszan tartó hatóanyag-kibocsátású készítmények minden előnyét megtartja és ugyanakkor minimalizálja a hatóanyag szignifikáns mennyiségeinek korai kibocsátását.

Az ábrák rövid ismertetése:

Az 1. ábra egy olyan készítmény vízben való oldódását mutatja az idő függvényében, melyben a hidroxil-propil-metil-cellulóz mennyisége változó.

A 2. ábra acetát-pufferben (pH 4,0) mutatja a készítmények oldhatóságát az idő függvényében.

A 3. ábra foszfát pufferben (pH 6,8) mutatja a készítmények oldhatóságát az idő függvényében.

A 4. ábra vízben mutatja a készítmények oldódását az idő függvényében:

Az 5. ábra egy olyan készítmény foszfát pufferben (pH 6,8) való oldódását mutatja az idő függvényében, mely a készítmény mind hidroxil-propil-metil-cellulózt, mind hidroxil-propil-cellulózt tartalmaz.

A 6. ábra egy olyan készítmény foszfát pufferben (pH 6,8) való oldódását mutatja az idő függvényében, mely készítmény hidroxil-propil-metil-cellulózt igen, hidroxil-propil-cellulózt viszont nem tartalmaz.

A jelen találmány gyógyászati készítményre vonatkozik, amely gyógyszerilag aktív anyagot, hidroxil-propil-metil-cellulózt és valamely nem ionos, hidrofil polimert tartalmaz a következők közül választva: hidroxil-etil-cellulóz 90,000 - 1,300,000 átlagos molekulatömeggel, hidroxil-propil-cellulóz 370,000-1,500,000

átlagos molekulatömeeggel, és poli(etilén-oxid) 100,000-500,000 átlagos molekulatömeeggel.

A jelen találmány vonatkozik továbbá valamely gyógyászati aktív anyag emlősökben történő felszabadítására, mely eljárásban az emlősnek a gyógyászati aktív anyagot orálisan egy olyan gyógyászati készítmény részeként adjuk be, mely készítmény gyógyászati aktív anyagot, hidroxipropilmetilcellulózt és valamely nem ionos, hidrofil polimert tartalmaz a következők közül választva: hidroxietilcellulóz 90,000 - 1,300,000 átlagos molekulatömeeggel, hidroxipropilcellulóz 370,000-1,500,000 átlagos molekulatömeeggel, és poli(etilén-oxid) 100,000-500,000 átlagos molekulatömeeggel.

Meglepő módon azt találtuk, hogy azoknál a készítményeknél, amelyek a hidroxipropilmetilcellulóz (a továbbiakban: HPMC) kívül legalább egy nem ionos, hidrofil polimert is tartalmaznak, a készítményből a gyógyászati aktív anyag nem szabadul fel idő előtt. Az idő előtti felszabadulás „(hatóanyag-kibocsátás)” azt jelenti, hogy rövid idővel a készítmény lenyelése után lényeges mennyiségű gyógyászati aktív anyag szabadul fel pl. egy olyan kitörés formájában, melynek során a biológiailag hozzáférhető formára alakított hatóanyag főleg mennyiségben van ahhoz képest, melyet az aktív cél-hely hatékonyan feldolgozni.

Az idő előtt kibocsátott hatóanyag emiatt elmegy az aktív cél-hely mellett, anélkül, hogy ott feldolgozásra kerülne. Következésképp a gyógyászati készítmény terápiás hatékonysága csökken.

A nem ionos, hidrofil polimerek, melyek a gyógyászati készítményben alkalmazhatók, a következők közül választhatók: hidroxietilcellulóz (a továbbiakban: HEC), melynek átlagos molekulatömege 90,000 - 1,300,000 előnyösen kb.

1,000,000 - kb. 1,300,000; hidroxipropil-cellulóz (a továbbiakban: HPC), melynek átlagos molekulatömege 370,000 - 1,500,000, előnyösen 850,000 - 1,500,000, előnyösebben 1,000,000 - 1,200,000 és poli(etilén-oxid) (a továbbiakban: PEO), melynek átlagos molekulatömege 100,000 - 500,000, előnyösen 150,000 - 300,000, előnyösebben 200,000.

HEC polimer fajtákat a Hercules Incorporated, Aqualon Division forgalmaz NATROSOL® 250 H vagy NATROSOL® 250L védjegyzett néven. HPC polimer fajtákat ugyancsak a Hercules Incorporated, Aqualon Division forgalmaz KLUCEL® vagy KLUCEL® HXF védjegyzett néven, a PEO polimereket pedig az Union Carbide Corporation forgalmazza POLYOX® védjegyzett néven. Az itt leírt készítményekben alkalmazható nem ionos, hidrofil polimerek előállítási módjai a szakember számára ismertek.

A nem ionos, hidrofil polimer kb. 1 - kb. 20 tömeg%, előnyösen kb. 3 - kb. 12 tömeg %, előnyösebben kb. 4 - kb. 7 tömeg% mennyiségben lehet jelen a gyógyászati készítményben. A nem ionos, hidrofil polimer olyan mennyiségben van jelen, mely elegendő a gyógyszer hatóanyag idő előtti felszabadulásának megakadályozására.

Mint már említettük, az itt leírt gyógyászati készítmények HPMC-t is tartalmaznak olyan mennyiségben, mellyel elérhető, hogy a gyógyszer hatóanyag a lenyelés után időben elhúzódóan szabaduljon fel. „A hosszan tartó (elhúzódó) hatóanyag-kibocsátás” azt jelenti, hogy a gyógyszerhatóanyag a dózis formából időben elhúzódóan, pl. kb. 6 órát meghaladó időtartamon át szabadul fel. A gyógyászati készítmények előnyösen a hatóanyag kevesebb mint 80 tömeg%-át bocsátják ki a készítmény lenyelését követő első 8 órában, a gyógyszer ható-

anyag fennmaradó részét pedig csak ezután. Az előnyös készítményekben a gyógyszerhatóanyag kevesebb, mint kb. 15 tömeg % szabadul fel a nyelés utáni első 0,5 órában, a gyógyszer hatóanyag kb. 10 - kb. 50 tömeg%-a szabadul fel a nyelés utáni kb. 2 órán belül és a gyógyszer hatóanyag kb. 40 - kb. 60 tömeg%-a szabadul fel a nyelés utáni kb. 6 órán belül.

A gyógyászati készítmények kb. 15 - kb. 50 tömeg% HPMC-t, előnyösen kb. 20 - kb. 40 tömeg% HPMC-t tartalmaznak a készítmény össztömegére számolva. A HPMC és a nem ionos, hidrofil polimer előnyösen kb.10:1 és kb. 3:1 közötti, előnyösebben kb.7:1 és kb. 5:1 közötti, és még előnyösebben kb. 6:1 tömeg arányban van jelen.

Az itt leírt gyógyászati készítményben alkalmazható egyik HPMC polimert a DOW Chemical forgalmazza METHOCEL® védjegyzett néven. A HPMC hidroxipropil (HP) szubsztitúciós foka előnyösen legfeljebb kb. 12, vagyis a HPMC legfeljebb kb. 12% HP funkcionalitást tartalmaz. A HPMC előnyösen kb. 7 - kb. 12%, előnyösebben kb. 7 - 9% HP funkcionalitást tartalmaz. A HPMC (2% HPMC vízben) normál viszkozitása kb. 100 - kb. 100,000 cp, átlagos molekulatömege, pedig kb. 20,000 - kb. 170,000 előnyös esetben. A HPMC különösen előnyös típusa a METHOCEL® K100LV, melynek átlagos molekulatömege kb. 20,000 - kb. 30,000. Az ilyen HPMC polimerek előállításai módjai a szakember számára ismertek. Lenyeléskor a HPMC és a nem ionos, hidrofil polimer gél-mátrixot képez, mely a hatóanyagot tartalmazza. Idővel a gyógyszer hatóanyagot a gél-mátrix kibocsátja, így a hatóanyag időben elhúzódva szabadul fel, olyan ütemben, hogy a kibocsátott hatóanyag alapvetően hatékonyan dolgozható fel az aktív célhelyen. A gél-mátrix előnyösen kellőképpen erős ahhoz, hogy a mátrix idő előtti

lényeges degradációját megakadályozza. A gél-mátrix képződésének olyan időtartamon belül kell megtörténnie, hogy a gél-mátrix képződését megelőzően a hatóanyag idő előtti kibocsátása ne történhessen meg. Így pl. a gél-mátrix előnyösen a készítmény lenyelése utáni 5 percen belül kell, hogy kialakuljon, ahhoz, hogy a gélképződést megelőzően hatóanyag-kitörés ne forduljon elő. Úgy véljük, hogy a nem ionos, hidrofil polimer szerepe abban áll, hogy a gélképződés sebességét elfogadható szintre csökkenti.

Azoknak a gyógyászatilag aktív szereknek a tipikus példái, melyek a jelen találmány szerint beadhatók, a következők (de nem korlátozódnak ezekre): (a) központi idegrendszerre ható szerek, mint amilyenek az antipszichotikumok, antikonvulzánsok (beleértve a karbamazepint és az oxkarbamazepint), antidepresszánsok, antiepileptikumok, hipoxia elleni szerek és altatók; (b) kardiovaszkuláris szerek, így az aritmia, lipémia és angina, elleni szerek, antikoagulánsok, vérnyomáscsökkentők, diuretikumok, véralvadásra ható szerek és elektrolitok (Ca, K, Mg); és (c) gyulladásgátlók, arthritis elleni szerek, orális hipoglikémiás szerek és aromataz inhibitorok, hogy csak néhányat említsünk.

A beadható gyógyszer hatóanyagok lehetnek szervetlen és szerves vegyületek, minden korlátozás nélkül, beleértve azokat a szereket, amelyek a perifériás idegekre, az adrenerg receptorokra, kolinerg receptorokra, az idegrendszerre, a vázizmokra, a kardiovaszkuláris rendszerre, a sima izmokra, a vérkeringésre, a szinapszisokra, a neuroeffektor átkapcsolódási helyekre, az endokrin és hormonrendszerre, az immunrendszerre, a reprodukzív rendszerre, a vázrendszerre, az alimentáris és exkréciós rendszerre hatnak, azokat, amelyek gátolják a hormon- és hisztamin rendszert; azokat az anyagokat, amelyek a központi idegrendszerre hatnak, mint amilyenek az antidepresszánsok, pl. amiflamin,

amitriptilin, alaproklat, protriptilin, doxepin, imiprimin, trazodin, paprotilin, zimelidin, fluvoxamin; ilyenek az antipszichotikus-neuroleptikus szerek, így pl: klór-promazin, haloperidol, tioridazin, trifluoperazin, MK-02012, remoxiprid; antikonvulzánsok, így pl. karbamazepin, oxkarbamazepin, fenitoin, fenobarbital, szedativ-hipnotikus szerek, így pl. triazolam, klór-diazepoxid, temazepam, klór-azepát, alprazolam, diazepam, flurazepam, lorazepam, oxazepam, hidroxizin, prazepam, meprobamat, butalbital, orfenandrin, klór-oxazon, ciklobenzaprin; a Parkinson-klór elleni szerek, így pl. benzotropin, karbidopa, levodopa, L 647,339; fájdalomcsillapítók, pl. acetaminofen, oxikodon, hidrokodon, kodein, és propoxifen. Légzőrendszerre ható szerek, mint amilyenek a szimpatomimetikumok, a hörgőtágítók, az antihisztaminok és az aszma elleni szerek, így pl. dietil-propion, efedrin, epinefrin, izoproterenol, metaproterenol, terbutalin, ciproheptadin, azatadin, difenhidramin, prometazin, klór-feniramin, brómfeniramin, aminofillin, teofillin, albuterol, tranilaszt, enprofillin és budezonid is alkalmazható. Kardiovaszkuláris és vérnyomáscsökkentő szerek, így koszorúértágítók, szívglikozidok, beta-blokkolók, lassú kalcium-csatorna blokkolók, antiaritmiás szerek, perifériás értágítók, mint amilyenek az izozorbid-dinitrát, nitroglicerín, dipiridamol, digoxin, nadolol, propranolol, metaprolol, atenolol, timolol, dizopiramid, prokainamid, nifedipin, kinidin, lidokain, diltiazam, verapamil, prazosin, klinidin, hidralazin, metildopa, kaptopril, metiresin, enalapril, lizinopril, felodipin, tokainid, is alkalmazhatók. Diuretikumok, így pl. amilorid, spiranolocton, hidroklor-tiazid, klór-tiazid, acetazolamid, klór-talidon, metolazon, furozemid, triamteren, metiklotiazid, etakrinsav, indakrinon; arterioszklerózis elleni szerek, pl. konjugált ösztrogének, ösztradiol, etinil-ösztradiol, dietil-stilbösztrol; progeszteron hatású szerek, pl. progeszteron, hidroxiprogeszteron, medroxi-

progeszteron, noretindron; glükokortikoidok és mineralokortikoidok, pl. hidrokortizon, betametazon, dexametazon, metil-prednizolon, prednizolon, prednizon, triamcinolon és MK-0621 is alkalmazhatók. Nem sztereoid gyulladásgátlók, arthritis és köszvény elleni szerek pl. allopurinol, aszpirin, fenprofen, ibuprofen, indomeetacin, naproxen, fenilbutazon, sulindak, tolmetin, diflunizol, piroxikam, meklofenamát, penicillamin, probenecid és kolchicin; gastrointesztinális szerek, pl. antikolinergikus görcsoldó és hasmenés elleni szerek; és fekély ellenes- H_2 -antagonisták, mint amilyen a betanacol, klidinium, diciklomin, meklizin, proklorperazin, trimetobenzamid, loperamid, cimetidin, ranitidin, difenoxilát, famotidin és omeprazol; orális hipoglikémiás szerek pl. klór-propamid, tolazamid és tolbutamid; antikoagulánsok, így pl. warfarin, feninindion és anizindion; fertőzés elleni szerek, beleértve az antibiotikumokat is, antivirális, parazita ellenes szerek, mint amilyen a cefoxitin, tiabendazol, cefalexin, tetraciklin, ampicillin, amoxicillin, szulfametoxakol, cefaklor, eritromicin, penicillin, nitrofurantoin, minociklin, doxiciklin, cefadroxil, mikonazol, fenazopiridin, norfloxacin, klorszulon, fludalanin, pentizidon, cilasztin, foszfonomicin, ivermektin, imipenem, arprinocid, és foszkarnet; kiegészítők, beleértve a vitaminokat, mint amilyen az izotretinion (A-vitamint), D-vitamin, tokoferolok (E-vitamin) és fitonadion (K-vitamin); aminosavak, pl. L-triptofán és L-lizin; és lipidek, pl. kukoricaolaj és közepes lánchosszúságú trigliceridek, szintén használhatók. A gyógyszer hatóanyagok egy további, alkalmazható csoportjába azok a szerek tartoznak, amelyek elősegítik emberek koleszterin szintjének csökkenését.

Az előzőekben felsorolt gyógyszerhatóanyagok a készítményben kb. 0,1 - kb. 80 tömeg %-ban, előnyösen kb. 10 - kb. 50 tömeg %, előnyösebben kb. 20 - kb. 40 tömeg % mennyiségben lehetnek jelen.

A gyógyszer hatóanyagok egy HMG-CoA (Gonadotropin-KoA) reduktáz inhibitor néven ismert csoportjáról tudjuk, hogy ezek bizonyos gyógyászati készítményekben az emberi koleszterin szint csökkentésére használatosak. A gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorok előállításának módjai a szakember számára jól ismertek; ezek közé tartozik pl. a forgalomban lévő fluvasztatin (forgalmazó: Novartis Pharmaceutical, Inc., védjegyzett név: LESCOL®), simvasztatin (forgalmazó: Merck & Co. Inc., védjegyzett név: ZOCOR®), atorvasztatin (forgalmazó: Warner-Lambert, védjegyzett név: LIPOTOR®), pravasztatin (forgalmazó: Bristol-Myer Squibb, védjegyzett név: PRAVACHO®), cerivasztatin (forgalmazó: BASF, védjegyzett név: LIPOBAY®), lovasztatin (forgalmazó: Merck & Co. Inc., védjegyzett név: MEVACOR®), és mevasztatin. A gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorokat alkalmazhatjuk szabad savként, észter formájában vagy gyógyászatiilag elfogadható sóik formájában. A gyógyászatiilag elfogadható sók példái a nátrium sók, a kalcium sók és észter sók.

A gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorok felhasználhatók racém keverékek formájában, vagy az aktívabb sztereoiszomer formájában. Alkalmazhatjuk pl. a 3R,5S-fluvasztatin-nátrium és 3S,5R-fluvasztatin-nátrium racém keverékét, noha a 3R,5S-fluvasztatin-nátrium bizonyult az aktívabb formának.

A gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorok olyan mennyiségben lehetnek jelen, hogy hatékonyan gátolják a koleszterin bioszintézisét emberben. Az egyik kiviteli mód szerint a gyógyászati készítmények kb. 5 - kb. 50 tömeg% gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorot tartalmaznak a készítmény össztömegére számolva. Előnyösebb esetben a készítmények kb. 20 - kb. 40 tömeg%

gonadotropin-KoA reduktáz inhibitorot tartalmaznak a készítmény össztömegére számolva.

A készítmény más adalékanyagokat is tartalmazhat, melyek elősegítik a gyártást és/vagy a készítmény tulajdonságait javítják; ilyenek a jól ismert tablettázási kötőanyagok (pl. zselatin, cukrok, természetes és szintetikus gumik, polivinil-pirrolidon), a szétesést elősegítő anyagok (pl. kroszkarmelóz, kroszpovidon, nátrium-keményítő-glikolát), kenőanyagok (pl. magnézium-sztearát, hidrogénezett növényi olaj, karnauba viasz), folyást elősegítő anyagok (pl. szilícium-dioxid), tapadásgátlók vagy csúsztató anyagok (pl. talkum), valamint édesítőszer, színező anyagok (pl. vasoxid, alumínium pehely), töltőanyagok (pl. laktóz vagy más szénhidrátok, előzetesen zselatinizált keményítő, kálium-bikarbonát), ízesítőszer és antioxidánsok. Egy adott adalékanyag vagy más adalékanyag-kombináció megválasztása és ezek mennyiségének meghatározása a tablettázási, kapszulázási és más dózis formák készítésére irányuló standard eljárásokat ismerő szakembernek nem jelent problémát.

Az itt leírt gyógyászati készítményeket beadhatjuk emlősöknek, főképpen embereknek az adott gyógyszer hatóanyaggal történő kezelésként.

1. Példa

Az egy adag fluvasztatin-nátriumnak megfelelő mennyiségét kiszámoljuk és lemérjük. Kimérjük továbbá a kálium-bikarbonátot, mikrokristályos cellulózt, povidont, HPC-t, HPMC-t is és ezeket külön-külön, megjelölt tartályba tesszük. A sarzs mennyiséghez képest 20 tömeg% fölöslegben OPADRY®-sárgát (YS-0-6347-G) szintén megjelölt konténerbe teszünk. A mikrokristályos cellulózt, a

fluvasztatin-nátriumot, povidont, HPC-t, és HPMC-t - ebben a sorrendben - aprító berendezésbe (collette gral) tesszük és 5 percig lassú sebességre állított morzsolóval (plow) és kikapcsolt vágókéssel keverjük. A kapott keveréket 0,084 cm-es szitán nyomjuk át tornádó malom alkalmazásával (kések előremenetben, lassú sebességre állítva). Az átszitált anyagot újra összekeverjük (collette gral alkalmazásával): morzsoló lassú sebességre állítva, vágókések kikapcsolva.

A kálium-karbonátot tisztított vízben oldjuk, míg tiszta, homogén oldatot nem kapunk. A kálium-karbonát-oldatot a szitált anyaghoz keverjük és a kapott keveréket collette gral. -ban granuláljuk: a morzsoló gyors sebességre, a vágókés lassú sebességre kapcsolva. A fenti oldat hozzáadása után a granulálás 30 másodpercig gyors sebességre kapcsolt morzsolóval és lassú sebességre kapcsolt vágókéssel, majd további 30 másodpercig gyors sebességre kapcsolt morzsolóval és gyors sebességre kapcsolt késsel folytatjuk. A granulált keveréket ezután fluid-ágyas szárítóban 50°C-os bementi hőmérsékleten mindaddig szárítjuk, míg a kívánt 2-3%-os értéket el nem érjük.

A szárított granulátumot tornádó malom alkalmazásával 0,15 cm-es szitán átnyomjuk (kések előremenetben, lassú sebesség). Ezután magnézium-sztearátból megfelelő mennyiséget számolunk ki és mérünk ki, annak alapján, hogy a 0,15 cm-es szitán végzett művelet utáni tényleges kitermelés hogy viszonylik az elméleti kitermeléshez. A mért magnézium-sztearátot ezután 60-as lyukbőségű szitán átnyomjuk és hozzákeverjük a szárított granulátumhoz, majd a kapott granulátum keveréket műanyag bevonatú megjelölt dobba kisedjük. A granulátum keverékből tablettákat préselünk, a tablettákat leporoljuk, egy fém méret-ellenőrzőn át bocsátjuk és megjelölt műanyag dobban tároljuk.

A tabletta bevonáshoz az OPADRY®-sárgából 10 tömeg%-os vizes szuszpenziót készítünk. A tablettákat bevonó üstbe tesszük és 40-45°C-ra melegítjük. Az OPADRY®-sárga szuszpenziót spray formában visszük fel a tablettákra, míg tablettaként 3% szilárd tömeg növekedést el nem érünk. Ekkor a bevonó sprayt lezárjuk, és a tablettákat az üst fűtésének leállításával, majd az üst további 5 percen át történő járatásával lehűtjük.

2. Példa

84,24 mg fluvasztatin-nátriumból egyszeri dózisformát készítünk az 1. példában leírt módszerrel az 1. táblázatban feltüntetett excipiensek felhasználásával.

1. Táblázat

Fluvasztatin-nátrium	84,24 mg
Kálium-bikarbonát*	8,42 mg
Mikrokristályos cellulóz, NF, PH101 (AVICEL®)	111,26 mg
Povidon*	4,88 mg
HPC, NF (KLUCEL® HXF)	16,25 mg
HPMC (METHOCEL® K 100LV)*	97,50 mg
Magnézium-sztearát	2,44 mg
OPADRY®-sárga	9,75 mg

* Az USA gyógyszerkönyvnek megfelelő minőség

3. Példa

84,25 mg fluvasztatin-nátriumból egyszeri dózis-formát készítünk az 1. példában leírt módszerrel a 2. táblázatban feltüntetett excipiensek felhasználásával.

2. Táblázat

Fluvasztatin-nátrium	84,25 mg
Kálium-bikarbonát*	8,42 mg
Mikrokristályos cellulóz, NF, PH101 (AVICEL®)	111,2 mg
Povidon*	4,88 mg
HPC, HF (KLUCEL® HXF)	16,25 mg
HPMC (METHOCEL® K 100LV)*	32,50 mg
HPMC (METHOCEL® K15M)*	32,50 mg
HPMC (METHOCEL® K4M)*	32,50 mg
Magnézium-sztearát	2,44 mg
OPADRY®-sárga YS-1-6347-G	9,75 mg

* Az USA gyógyszerkönyvnek megfelelő minőség

4. Példa

168,48 mg fluvasztatin-nátriumból egyszeri dózisformát készítünk az 1. példában leírt módszerrel a 3. táblázatban feltüntetett excipiensek felhasználásával.

3. Táblázat

Fluvasztatin-nátrium	168,48 mg
Kálium-bikarbonát*	8,42 mg
Mikrokristályos cellulóz, NF, PH101 (AVICEL®)	65 mg
Povidon*	20,5 mg

HPC, NF (KLUCEL ® HXF)	20,5 mg
HPMC (METHOCEL ® K 100LV)*	110,7 mg
HPMC (METHOCEL ®)*	12,3 mg
Magnézium-sztearát NF (1%)	4,1 mg
OPADRY ® -vörös	12,3 mg

* Az USA gyógyszerkönyvnek megfelelő minőség

5. Példa

A 2. példában leírt gyógyászati készítmény dózis-formáját állítjuk elő, azonban a HPMC mennyiségét 30 tömeg%-ról indulva 5 tömeg%-onként 10 tömeg%-ra csökkentjük. Az egyes összetételekből készült dózis-formákat vízoldhatóságra teszteljük: a lapátos keverő fordulatszáma 50 fordulat/perc, a hőmérséklet 37°C.

A kísérletek eredményét az 1. ábra mutatja, melyen a %-os oldhatóságot az idő függvényében ábrázoltuk.

1. Összehasonlító példa

Az 1. példában leírt módszerrel a 4. táblázatban feltüntetett összetétellel dózis-formát készítünk.

4. Táblázat

Fluvasztatin-nátrium	42,12 mg
Nátrium-bikarbonát*	4,21 mg
Mikrokristályos cellulóz, NF, PH101	146,17 mg

Povidon	6,25 mg
HPC, NF (KLUCEL ® HXF)	50,00 mg
Magnézium-sztearát NF	1,25 mg
OPADRY ® -sárga	10,00 mg

2. Összehasonlító példa

Az 1. példában leírt módszerrel, az 5. táblázatban feltüntetett összetétellel dózis-formát készítünk.

5. Táblázat

Fluvasztatin-nátrium	42,12 mg
Nátrium-bikarbonát*	4,21 mg
Mikrokristályos cellulóz, NF, PH101	118,67 mg
Povidon	6,25 mg
HPC, NF (METHOCEL ® HXF)	77,50 mg
Magnézium-sztearát NF	1,25 mg
OPADRY ® -sárga	10,00 mg

3. Összehasonlító példa

A 2. példa, 1. összehasonlító példa és a 2. összehasonlító példa szerinti dózis-formákat oldhatóság szempontjából teszteltük 100 mM acetát-pufferben, 37°C hőmérsékleten, 50 fordulat/perc sebességű keverésnél.

Az acetát-puffer 4 g nátrium-hidroxidot tartalmazott kb. 450 ml vízben feloldva. A pH értékét ecetsav hozzáadásával 4,0-ra állítottuk be, és az oldatot desztillált vízzel 1 literre hígítottuk.

Az egyes oldhatósági adatokat a %-os oldódásnak az idő függvényében történő ábrázolásával a 2. ábrán tüntettük fel. Az ábrából látható, hogy az 1. összehasonlító példa szerinti fluvasztatin készítmény - mely HPC-t, tartalmazott, HPMC-t viszont nem - kedvezőtlenül gyors kioldódást mutat a 2. példa szerinti készítményhez képest.

4. Összehasonlító példa

A 2. példa, 1. összehasonlító példa és a 2. összehasonlító példa szerinti dózis-formákat oldhatóság szempontjából teszteltük 50mM foszfát pufferben (pH 6,8) 37°C hőmérsékleten 50 és 100 fordulat/perc sebességű keverésnél.

A foszfát puffer 3,312 g nátrium-dihidrogén-foszfát-monohidrátot és 3,692 g dinátrium-hidrogén-foszfátot (vízmentes) tartalmazott kb. 500 ml vízben feloldva. Az így kapott oldatot desztillált vízzel 1 literre hígítottuk.

Az egyes oldhatósági adatokat a %-os oldódásnak az idő függvényében történő ábrázolásával a 3. ábrán tüntettük fel. Az ábrából látható, hogy a 2. példa szerinti fluvasztatin készítmény hatóanyag kibocsátási üteme (profilja) 50 fordulat/perc sebességű keverés esetén összemérhető a csak HPMC-t, vagy csak HPC-tartalmazó fluvasztatin készítményekével.

5. Összehasonlító példa

A 2. példa, 1. összehasonlító példa és a 2. összehasonlító példa szerinti dózis-formákat oldhatóság szempontjából teszteltük desztillált vízben, 37°C hő-

mérsékleten 50 fordulat/perc sebességű keverés esetén. Az egyes oldhatósági adatokat a %-os oldódásnak az idő függvényében történő ábrázolásával a 4. ábrán tüntettük fel. Az ábrából látható, hogy a 2. példa szerinti fluvasztatin készítmény kioldódási üteme (profilja) összemérhető a csak HPMC-t vagy csak HPC-t tartalmazó fluvasztatin készítményekével.

6. Összehasonlító példa

A 2. példa és a 3. összehasonlító példa szerinti dózis-formákat oldhatóság szempontjából ismételten teszteltük 37°C hőmérsékleten 50mM foszfát-pufferben (pH 6,8), 50 fordulat/perc sebességű keverésnél.

A foszfát puffer 3,312 g nátrium-dihidrogén-foszfát-monohidrátot és 3,692 g dinátrium-hidrogén-foszfátot (vízmentes) tartalmazott kb. 500 ml vízben feloldva. Az így kapott oldatot desztillált vízzel 1 literre hígítottuk.

A 2. példa és a 2. összehasonlító példa szerinti készítmény oldhatósági adatait a %-os oldhatóságnak az idő függvényében történő ábrázolásával az 5. illetve a 6. ábrán tüntettük fel. Az 5. és 6. ábrát összevetve azt láthatjuk, hogy a 2. példa szerinti készítmény - mely mind HPMC-t, mind HPC-t tartalmaz - hatóanyag kioldódási üteme (profilja) jobb reprodukálhatóságot mutat, mint a csak HPMC-t tartalmazó, 2. összehasonlító példa szerinti készítményé.

SZABADALMI IGÉNYPONTOK

1. Gyógyászati készítmény, amely fluvasztatint vagy ennek gyógyászatilag elfogadható sóját tartalmazza, továbbá hidroxipropilmetilcellulózt és valamely nem ionos, hidrofil polimert tartalmaz a következők közül választva: hidroxietilcellulóz 90,000 - 1,300,000 átlagos molekulatömeggel, hidroxipropilcellulóz 370,000-1,500,000 átlagos molekulatömeggel, és poli(etilén-oxid) 100,000-500,000 átlagos molekulatömeggel.

2. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amelyben a nem ionos, hidrofil polimer a következők közül választva: hidroxietilcellulóz 1,000,000-1,300,000 átlagos molekulatömeggel, hidroxipropilcellulóz 850,000-1,500,000 átlagos molekulatömeggel és poli(etilén-oxid) 150,000-300,000 átlagos molekulatömeggel.

3. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amelyben a nem ionos, hidrofil polimer hidroxipropilcellulóz kb. 1,150,000 átlagos molekulatömeggel.

4. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a fluvasztatint vagy ennek gyógyászatilag elfogadható sóját kb. 5 - kb. 50 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

5. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a fluvasztatint vagy ennek gyógyászatilag elfogadható sóját kb. 20 - kb. 40 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

6. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a hidroxipropilmetilcellulózt kb. 15 - kb. 50 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

7. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a hidroxil-propilmetil-cellulózt kb. 20 - kb. 40 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

8. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a nem ionos, hidrofil polimert, kb. 3 - kb. 12 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

9. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amely a nem ionos, hidrofil polimert, kb. 4 - kb. 7 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

10. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amelyben a hidroxil-propilmetil-cellulóz és a nem ionos, hidrofil polimer aránya kb. 10:1 és kb. 3:1 közötti.

11. Az 1. igénypont szerinti gyógyászati készítmény, amelyben a hidroxil-propilmetil-cellulóz és a nem ionos, hidrofil polimer aránya kb. 7:1 és kb. 5:1 közötti.

12. Eljárás gyógyászati aktív szer emulziókban történő felszabadítására, mely eljárásban az emulzióknak a gyógyászati aktív szer egy olyan gyógyászati készítmény részeként adjuk be, mely fluvaszátint vagy ennek gyógyászati elfogadható sóját tartalmazza, továbbá hidroxil-propilmetil-cellulózt és valamely nem ionos, hidrofil polimert tartalmaz a következők közül választva: hidroxil-etil-cellulóz 90,000 - 1,300,000 átlagos molekulatömeggel, hidroxil-propil-cellulóz 370,000-1,500,000 átlagos molekulatömeggel, és poli(etilén-oxid) 100,000-500,000 átlagos molekulatömeggel.

13. A 12. igénypont szerinti eljárás, amelyben a nem ionos, hidrofil polimer a következők közül választva: hidroxil-etil-cellulóz 1,000,000-1,300,000 átlagos

molekulatömeggel, hidroxipropil-cellulóz 850,000-1,500,000 átlagos molekulatömeggel és poli(etilén-oxid) 150,000-300,000 átlagos molekulatömeggel.

14. A 12. igénypont szerinti eljárás, melyben a nem ionos, hidrofil polimer hidroxipropil-cellulóz kb. 1,150,000 átlagos molekulatömeggel.

15. A 12. igénypont szerinti eljárás, melyben a gyógyászati készítmény a fluvasztatint vagy gyógyászatilag elfogadható sóját kb. 5 - kb. 50 tömeg%-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

16. A 12. igénypont szerinti eljárás, melyben a gyógyászati készítmény a hidroxipropil-metil-cellulózt kb. 15 - kb. 50 tömeg %-ban tartalmazza, a készítmény össztömegére számolva.

17. A 12. igénypont szerinti eljárás, melyben a gyógyászati készítmény a nem ionos, hidrofil polimert kb. 3 - kb. 12 tömeg %-ban tartalmazza a készítmény össztömegére számolva.

(6. ábra)

A meghatalmazott

Somlai Mária

szabadalmi ügyvivő
az S.B.G. & K. Nemzetközi
Szabadalmi Iroda tagja

H-1062 Budapest, Andrásy út 113.
Telefon: 34-24-950, Fax: 34-24-323

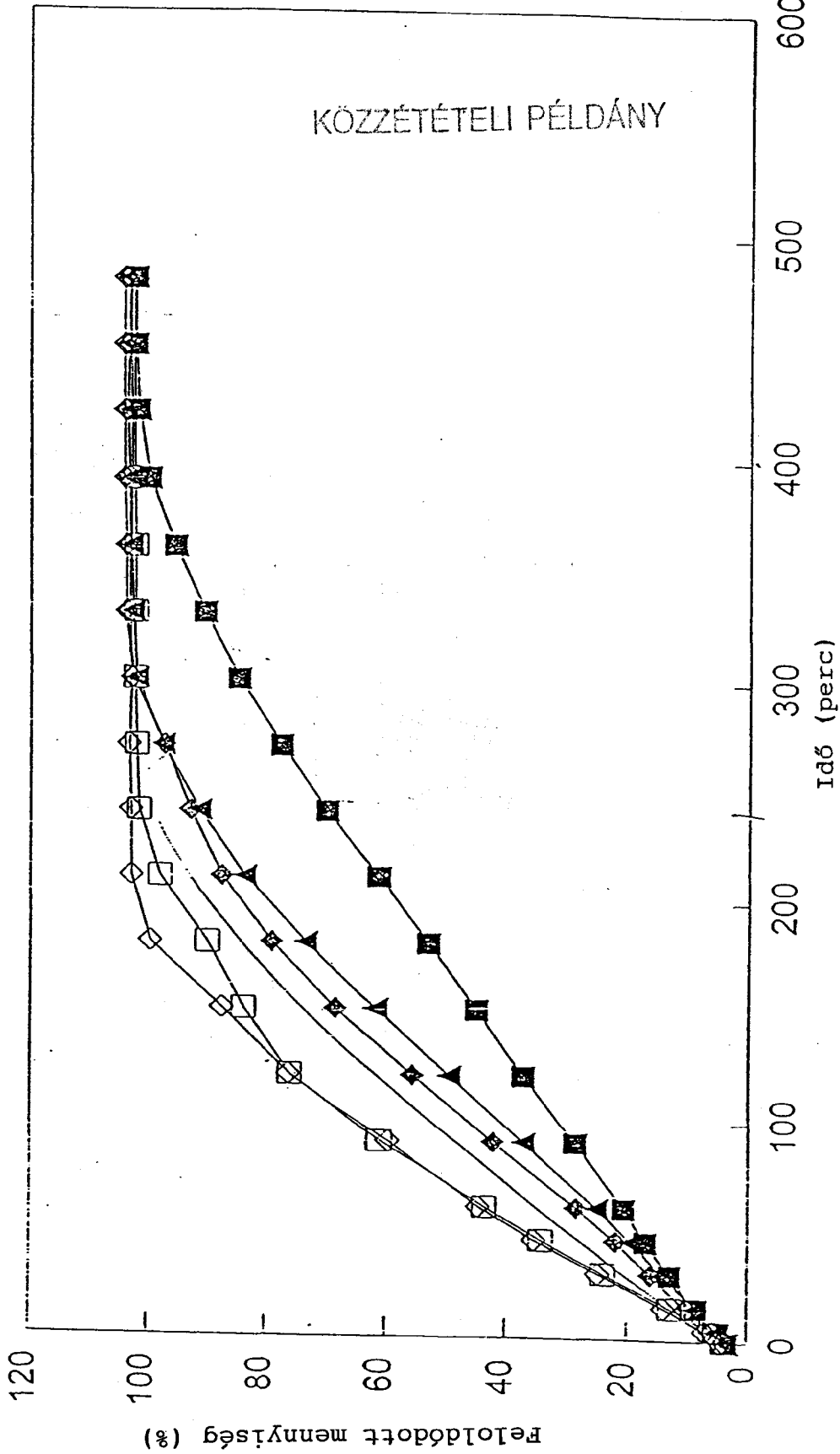
+ 6 lap rajz

Dr. János Kóti

1. Ábra

Gyorsabb Mátrix

Különböző Methocel K100 LVP CR szintek

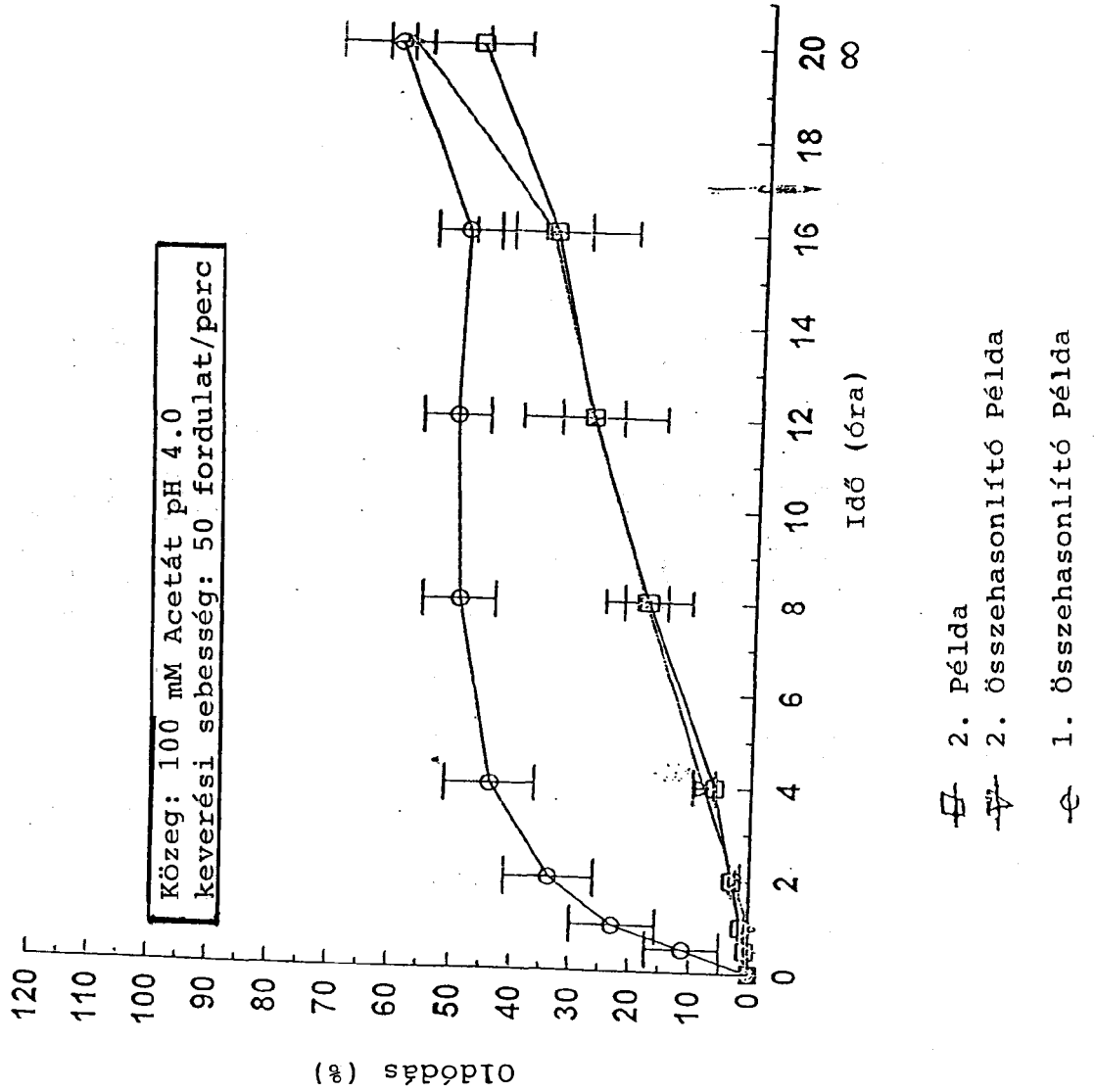

■ 30% HPMC ◆ 25% HPMC ▲ 20% HPMC ▢ 15% HPMC ◇ 10% HPMC

Vízoldhatóság: lapátos keverő fordulatszáma: 50 ford./perc

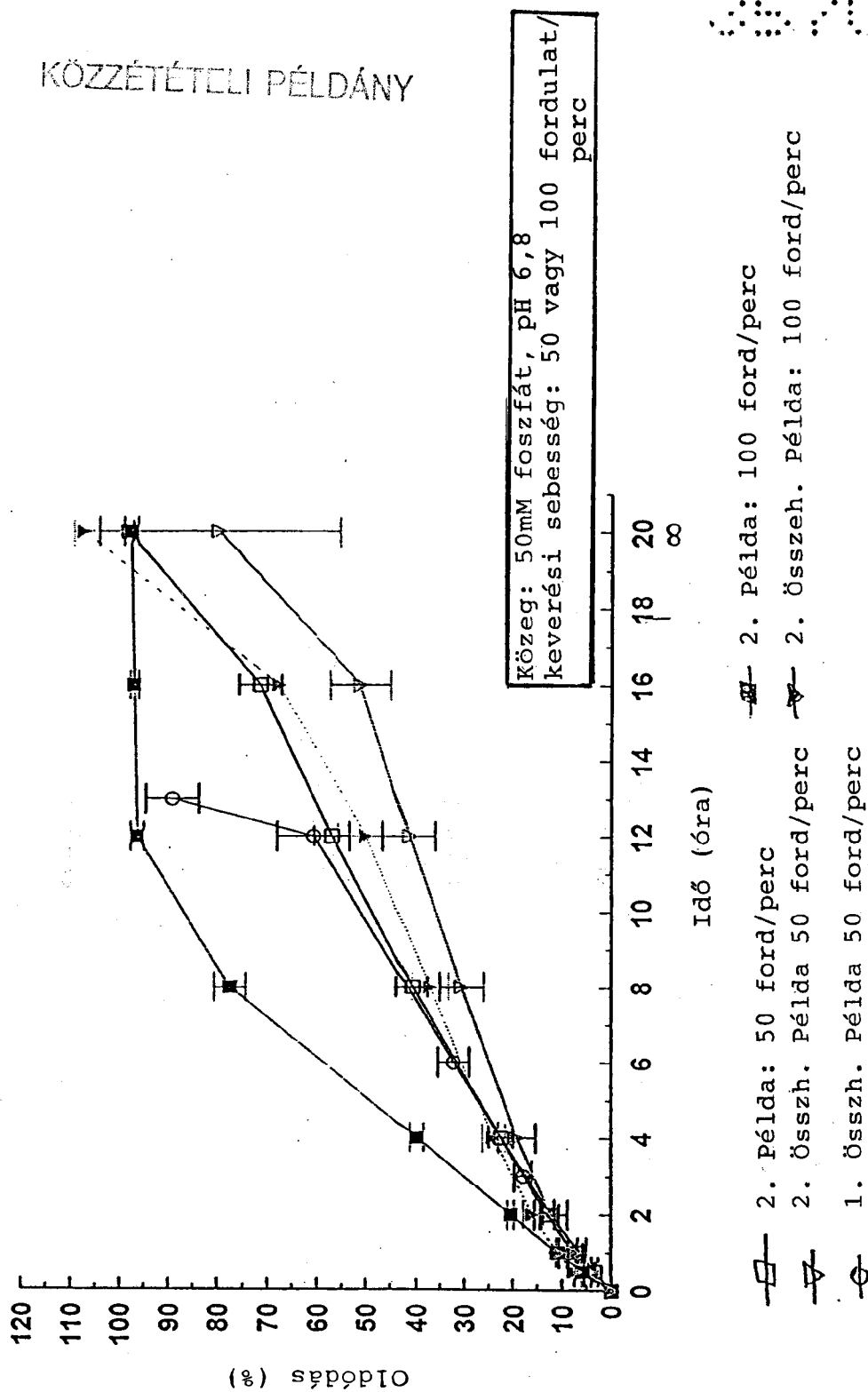
KÖZZÉTÉTELI PÉLDÁNY

2. Ábra

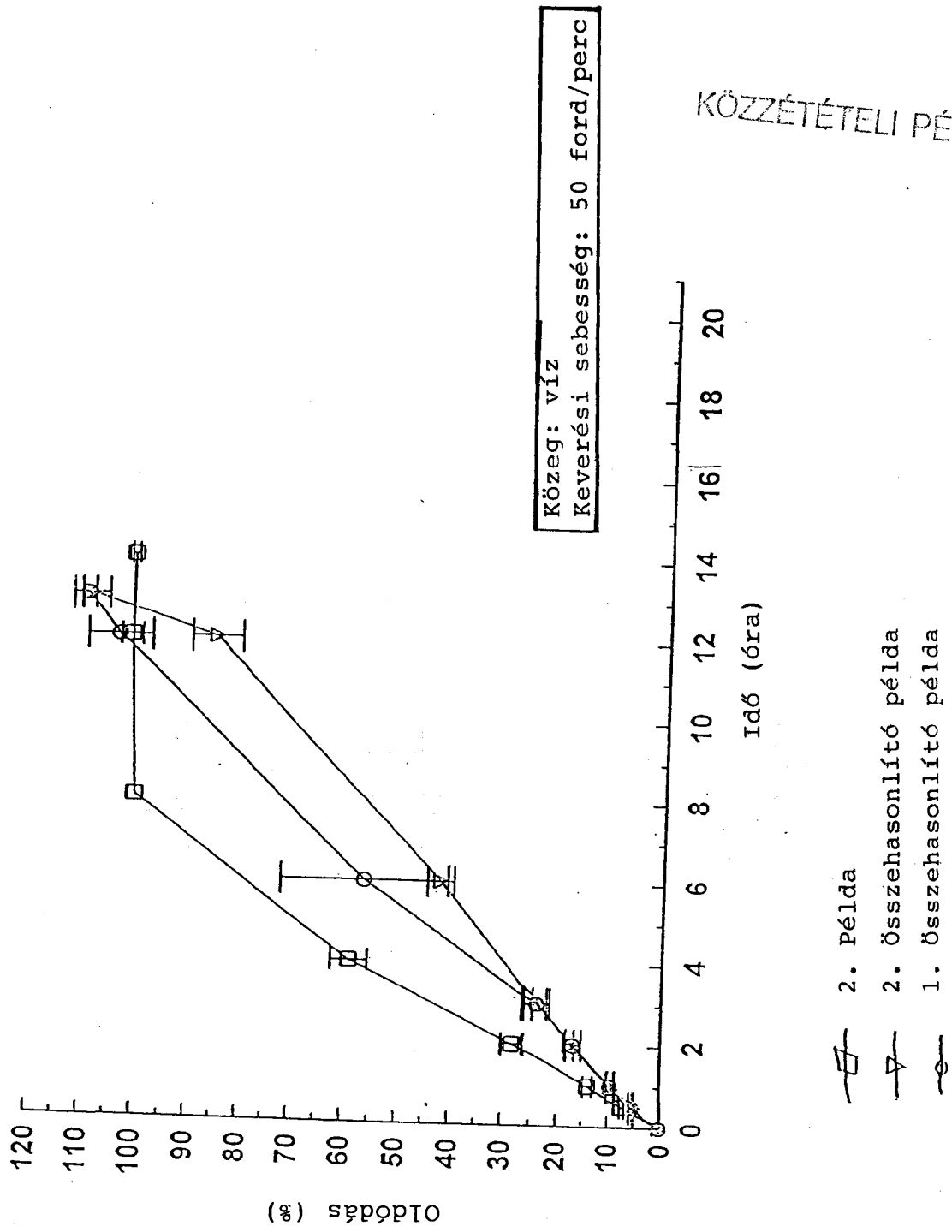

KÖZZÉTÉTELI PÉLDÁNY

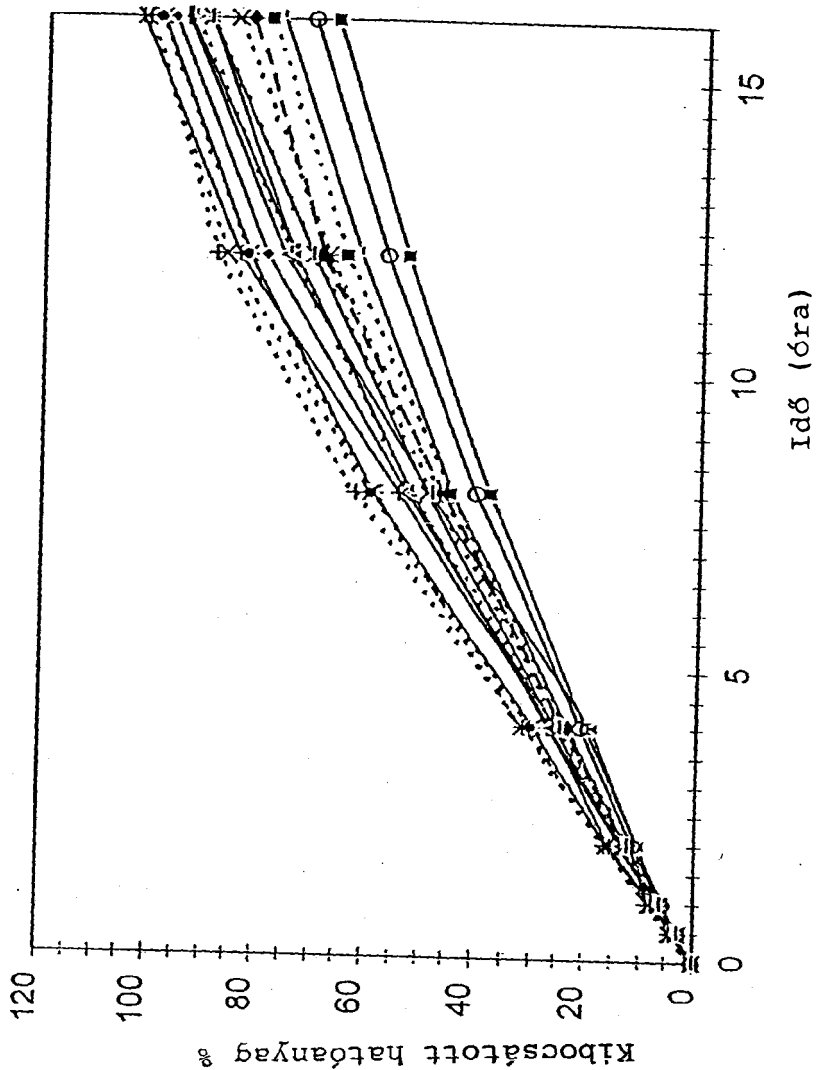
3. Ábra

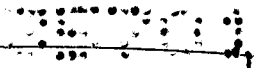

4. Ábra

5. Ábra

6. Ábra

